

ENERGIJOS BEVEIK NEVARTOJANČIŲ PASTATŲ KIEKIO DIDINIMO PLANAS

Įvadas

Planas, kuriuo siekiama padidinti energijos beveik nevartojančių pastatų skaičių (toliau – Planas), parengtas vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos 2010 m. gegužės 19 d. direktyvos 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (toliau – Direktyva) (OL 2010 L 153, p. 13) 9 straipsnio nuostatomis.

Pagrindinis plano tikslas – aprašyti nacionalinius Lietuvos veiksmus, kuriais siekiama padidinti energijos beveik nevartojančių pastatų skaičių. Veiksmų plane pateikiama energijos beveik nevartojančių pastatų apibrėžties taikymo praktikoje apžvalga, aprašomos naujai priimtos ir planuojamos priimti energijos vartojimo efektyvumo priemonės, naujų pastatų energinio naudingumo gerinimo tarpiniai tikslai siekiant įgyvendinti Direktyvoje nustatytus tikslus, kad ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. visi nauji pastatai būtų beveik nulinės energijos pastatai ir po 2018 m. gruodžio 31 d. viešosios valdžios institucijos, užimančios ir valdančios naujus pastatus, užtikrintų, kad tie pastatai būtų beveik nulinės energijos pastatai.

Beveik nulinės energijos pastatų apibrėžties taikymas praktikoje

Pirminė sąvoka „beveik nulinės energijos pastatas“ numatyta Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme (Žin., 2011, Nr. 62-2936):

energijos beveik nevartojantis pastatas – pastatas, kurio energinis naudingumas, nustatytas pagal normatyvinius statybos techninius dokumentus, yra labai didelis. Reikalingos energijos, kurios beveik nesuvartojama arba suvartojama labai mažai, didžiąją dalį turi sudaryti atsinaujinančių išteklių energija, įskaitant vietoje ar netoliese iš atsinaujinančių išteklių pagamintą energiją.

Minimalius energinio naudingumo reikalavimus visų paskirčių pastatams Lietuvoje nustato Lietuvos Respublikos statybos įstatymas (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2001, Nr. 101-3597), reikalavimus energinio naudingumo vertinimui – Statybos techninis reglamentas STR 2.01.09:2012 „Pastatų energinis naudingumas. Energinio naudingumo sertifikavimas“ (Žin., 2012, Nr. 99-5071) (toliau – Reglamentas).

Pastatų energinio naudingumo vertinimui naudojamas standarte LST EN 15217:2007 „Energetinės pastatų charakteristikos. Pastatų energetinių charakteristikų išreiškimo ir energetinio sertifikavimo metodai“ nurodytas skaičiavimo metodas.

Lietuvoje energinis naudingumas nesusietas su konkrečia skaitine energijos vartojimo verte, jį apibrėžia atitinkama pastato energinio naudingumo klasė.

Pastatai klasifikuojami į 9 energinio naudingumo klases: A++, A+, A, B, C, D, E, F, G.

Lietuvos teisės aktuose, kuriuose keliama reikalavimai pastatų energiniam naudingumui, pastatų etalonai nenaudojami. Kiekvienas pastatas vertinamas individualiai. Šių reikalavimų principas yra: teisės aktuose nustatyti norminiai reikalavimai įvairios paskirties D, C, B, A, A+, A++ klasės pastatų atitvarų šiluminėms savybėms, inžinierinių sistemų efektyvumui (vėdinimo, karšto buitinio vandens ruošimo, patalpų apšvietimo), energijos sąnaudoms pastatui vėsinti ir kitiems rodikliams. Teisės aktuose nustatyti analogiški rodikliai ir atskaitiniams (D ir E klasės) pastatams (mažiausiai energijos naudojančių 50% tam tikros paskirties pastatų vidutinės rodiklių vertės).

Pastato energinio naudingumo klasė nustatoma pagal šių pastato rodiklių vertes (įvertinama visų išvardintų rodiklių atitiktis norminiams reikalavimams):

- pastato atitvarų skaičiuojamųjų savitųjų šilumos nuostolių;
- pastato sandarumo;

- mechaninio vėdinimo su rekuperacija sistemos techninių rodiklių;
- pastato energijos vartojimo efektyvumo rodiklio C_1 vertę, apibūdinančią pirminės neatsinaujinančios energijos vartojimo efektyvumą šildymui, vėdinimui, vėsinimui ir apšvietimui;
- pastato energijos vartojimo efektyvumo rodiklio C_2 vertę, apibūdinančią pirminės neatsinaujinančios energijos vartojimo efektyvumą karštam buitiniam vandeniui ruošti;
- pastate sunaudojamos energijos dalį iš atsinaujinančių išteklių.

Nustatant pastato energinio naudingumo klasę tikrinama kaip faktiniai pastato rodikliai atitinka pastato atitinkamos energinio naudingumo klasės norminius rodiklius.

Atitinkamai pagal minėtas nuostatas Statybos techniniu reglamentu STR 2.01.09:2012 „Pastatų energinis naudingumas. Energinio naudingumo sertifikavimas“ detalizuojama, kad:

energijos beveik nevartojantys pastatai – pastatai, atitinkantys šio statybos techninio reglamento reikalavimus A++ energinio naudingumo klasės pastatams, t. y. labai aukšto energinio naudingumo pastatai, kuriuose energijos sunaudojimas beveik lygus nuliui arba energijos sunaudojimas labai mažas; didžiąją sunaudojamos energijos dalį sudaro atsinaujinančių išteklių energija, įskaitant vietoje ar netoliese pagamintą atsinaujinančių išteklių energiją.

Pagal nustatomus rodiklius A++ klasės pastatas turi atitikti nustatytus parametrus:

1. pastato energijos vartojimo efektyvumo rodiklių C_1 ir C_2 vertės turi atitikti Reglamento nustatytus reikalavimus, t. y. $C_1 < 0,25$ ir $C_2 \leq 0,70$;
2. pastato atitvarų skaičiuojamieji savitieji šilumos nuostoliai turi būti ne didesni už norminius savituosius šilumos nuostolius;
3. pastato sandarumas turi atitikti Reglamento reikalavimus, t. y. esant 50 Pa slėgių skirtumui tarp pastato vidaus ir išorės, oro apykaita turi neviršyti 0,6 karto per valandą;
4. jei pastate įrengta mechaninio vėdinimo su rekuperacija sistema, rekuperatoriaus naudingumo koeficientas turi būti ne mažesnis už 0,90, o rekuperatoriaus ventiliatoriaus sunaudojamas elektros energijos kiekis turi būti ne didesnis už 0,45 Wh/m³;
5. Pastate sunaudota energijos dalis iš atsinaujinančių išteklių turi atitikti Reglamento reikalavimus, t. y. A++ klasės pastatuose didžiąją sunaudojamos energijos dalį turi sudaryti energija iš atsinaujinančių išteklių. Pastate sunaudota energijos dalis K_{ers} (vnt.) iš atsinaujinančių išteklių turi būti didesnė už 1 ir apskaičiuota taip:

$$K_{ers} = \frac{Q_{PRr} - Q_{PRr(H)} - Q_{PRr(C)}}{Q_{PRn} - \sum_{m=1}^{12} Q_{E,eq,m} \cdot f_{PRn,E} - \sum_{m=1}^{12} Q_{E,e,m} \cdot f_{PRn,E}},$$

$$\text{jeigu } (Q_{PRn} - \sum_{m=1}^{12} Q_{E,eq,m} \cdot f_{PRn,E} - \sum_{m=1}^{12} Q_{E,e,m} \cdot f_{PRn,E}) \leq 0,$$

laikytina, kad pastate naudojama energija tik iš atsinaujinančių išteklių ir sąlyga

$K_{ers} > 1$ įvykdyta;

čia: $Q_{PRr(H)}$ – nenaudingai pastate sunaudota energija iš atsinaujinančių išteklių, kai energijos poreikio pastatui vėsinti nėra ($\text{kWh}/(\text{m}^2 \cdot \text{metai})$). Šis energijos kiekis apskaičiuojamas pagal atitinkamų mėnesių „m“ duomenis, kai nereikia pastato vėsinti;

$Q_{PRr(C)}$ – nenaudingai pastate sunaudota energija iš atsinaujinančių išteklių, kai yra energijos poreikis pastatui vėsinti ($\text{kWh}/(\text{m}^2 \cdot \text{metai})$). Šis energijos kiekis apskaičiuojamas pagal atitinkamų mėnesių „m“ duomenis, kai reikia pastatą vėsinti;

$Q_{E,eq,m}$ – atitinkamo „m“ mėnesio pastato šildomose patalpose esančio įrangos elektros energijos sąnaudos ($\text{kWh}/(\text{m}^2 \cdot \text{mėn})$), t. y. energijos sąnaudos, kurios nepriskiriamos pastato energinio naudingumo rodikliams;

$Q_{E,e,m}$ – atitinkamo „m“ mėnesio elektros energijos sąnaudos nešildomame pastato plote kitoms su pastato paskirtimi susijusioms reikmėms ($\text{kWh}/(\text{m}^2 \cdot \text{mėn})$), t. y. energijos sąnaudos, kurios nepriskiriamos pastato energinio naudingumo rodikliams;

$f_{PRn,E}$ – neatsinaujinančios pirminės energijos faktorius elektros energijai (elektros įvairių gamybos būdų vidurkis).

Vadovaujantis Reglamento nuostatomis, įvertinus pakankamai tipinį $150 - 200 \text{ m}^2$ ploto pastatą, atitinkantį A++ klasės pastatams keliamus reikalavimus, kai šildymui ir karštam vandeniui ruošti naudojamas biokuras:

- jo neatsinaujinančios pirminės energijos sąnaudos šildymui, vėsinimui ir apšvietimui – $7 \text{ kWh}/\text{m}^2$ pastato šildomo ploto per metus ir tokiame pastate didžiąją dalį suvartojamos energijos sudaro energija iš atsinaujinančių išteklių;

- neatsinaujinančios pirminės energijos sąnaudos karštam buitiniam vandeniui ruošti – $5 \text{ kWh}/\text{m}^2$ pastato šildomo ploto per metus.

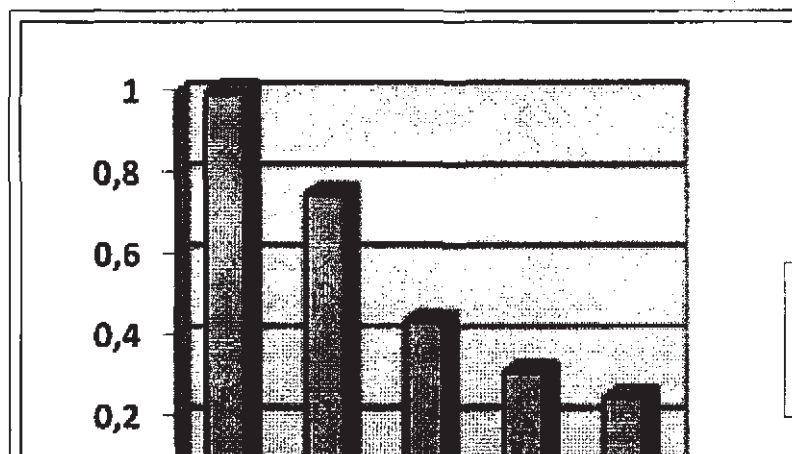
Naujų pastatų energinio naudingumo gerinimo tarpiniai tikslai

Kad būtų tinkamai įgyvendinti Direktyvos 9 str. 1 dalies reikalavimai – ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. visi nauji pastatai būtų beveik nulinės energijos pastatai ir po 2018 m. gruodžio 31 d. viešosios valdžios institucijos, užimančios ir valdančios naujus pastatus, užtikrintų, kad tie pastatai būtų beveik nulinės energijos pastatai, Lietuvoje yra nustatyti pereinamieji reikalavimai naujai statomiems pastatams 2014, 2016, 2018, 2021 metais pagal pastatų energinio naudingumo klases:

- iki 2014 m. – nauji pastatai ar jų dalys turi atitikti reikalavimus C klasės pastatams;
- nuo 2014 m. – nauji pastatai ar jų dalys turi atitikti reikalavimus B klasės pastatams;
- nuo 2016 m. – nauji pastatai ar jų dalys turi atitikti reikalavimus A klasės pastatams;
- nuo 2018 m. – nauji pastatai ar jų dalys turi atitikti reikalavimus A+ klasės pastatams;
- nuo 2021 m. – nauji pastatai ar jų dalys turi atitikti reikalavimus A++ klasės pastatams.

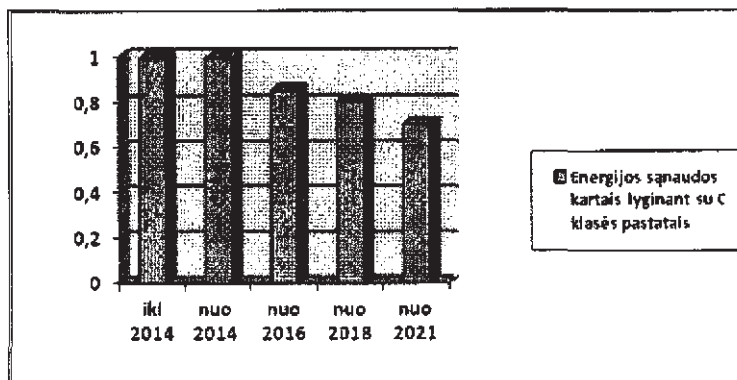
PASTABA. Lietuvoje taikomi norminiai reikalavimai atitinkamos energinio naudingumo klasės pastatų atitvarų savitiesiems šilumos nuostoliams. Atitinkamos energinio naudingumo klasės pastatų pastato dalių rodikliai turi būti naudojami viso atitinkamos klasės pastato atitvarų norminių savitųjų šilumos nuostolių skaičiavimui. Normos leidžia nukrypti nuo rodiklių verčių, tačiau tai turi būti padaryta taip, kad projektiniai viso pastato atitvarų savitieji šilumos nuostoliai būtų ne didesni už norminius. Analogiškas principas taikomas modernizuojamiems pastatams ir jų dalims.

Atsižvelgiant į nustatytus reikalavimus, kad pastatas atitiktų B energinio naudingumo klasę, jo neatsinaujinančios pirminės energijos suvartojimas šildymui, vėsinimui ir apšvietimui turi būti 1 – 2 kartus mažesnis už C klasės pastatus: A klasės pastatų 2 – 2,67 karto mažesnės sąnaudos; A+ klasės pastatų 2,67 – 4 kartus mažesnės sąnaudos; A++ klasės pastatų daugiau kaip 4 kartus mažesnės sąnaudos;

Neatsinaujinančios pirminės energijos suvartojimas šildymui, vėsinimui ir apšvietimui

Tam, kad pastatas atitiktų B energinio naudingumo klasę, jo neatsinaujinančios pirminės energijos suvartojimas karštam buitiniam vandeniui ruošti turi būti daugiau kaip 1.01 karto mažesnis už C klasės pastatus, atitinkamai: A klasės pastatų daugiau kaip 1.18 karto mažesnis; A+ klasės pastatų daugiau kaip 1.25 karto mažesnis; A++ klasės pastatų daugiau kaip 1.43 karto.

Neatsinaujinančios pirminės energijos suvartojimas karštam buitiniam vandeniui ruošti

Pavyzdys:

1. Vadovaujantis Reglamento nuostatomis, įvertinus pakankamai tipinį 150 m² ploto 1–2 butų gyvenamąjį pastatą, jo neatsinaujinančios pirminės energijos sąnaudos šildymui vėsinimui ir apšvietimui sudaro:

- C klasės – 192 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus;
- A klasės – 91 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus;
- A+ klasės – 53 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus;
- A++ klasės, kuris šildymui ir karštam vandeniui ruošti naudoja biokurą – 7 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus ir tokiaame pastate didžiąją dalį suvartojamos energijos sudaro energija iš atsinaujinančių išteklių.

Tokio pastato neatsinaujinančios pirminės energijos sąnaudos karštam buitiniam vandeniui ruošti tokiaame pastate atitinkamai sudaro:

- C klasės – 45 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus;
- A klasės – 40 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus;
- A+ klasės – 35 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus;
- A++ klasės – 5 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus.

150 m² ploto 1–2 butų gyvenamajame A klasės pastate suvartojama apie 2,1 karto mažiau neatsinaujinančios pirminės energijos šildymui, vėsinimui ir apšvietimui už C klasės pastatą. Atitinkamai A+ klasės pastate suvartojama apie 3,6 karto, A++ klasės – 27,6 karto mažiau neatsinaujinančios pirminės energijos už C klasės pastatą.

Neatsinaujinančios pirminės energijos sąnaudos karštam buitiniam vandeniui ruošti tokiaame A klasės pastate 1,14 karto, A+ – 1,31 karto, A++ – 8,3 karto mažesnės už šios energijos sąnaudas C klasės pastate.

2. Vadovaujantis Reglamento nuostatomis, įvertinus pakankamai tipinį 200 m² ploto 1–2 butų gyvenamąjį pastatą, jo neatsinaujinančios pirminės energijos sąnaudos šildymui vėsinimui ir apšvietimui atitinkamai sudaro:

- C klasės – 183 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus;
- A klasės – 88 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus;
- A+ klasės – 50 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus;
- A++ klasės, kuris šildymui ir karštam vandeniui ruošti naudoja biokurą – 7 kWh/ m²

pastato šildomo ploto per metus ir tokiaame pastate didžiąją dalį suvartojamos energijos sudaro energija iš atsinaujinančių išteklių.

Neatsinaujinančios pirminės energijos sąnaudos karštam buitiniam vandeniui ruošti tokiaame 200 m² 1-2 butų pastate atitinkamai sudaro:

- C klasės – 45 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus;
- A klasės – 40 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus;
- A+ klasės – 35 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus;
- A++ klasės – 5 kWh/ m² pastato šildomo ploto per metus.

200 m² 1–2 butų A klasės pastate suvartojama apie 2,1 karto mažiau neatsinaujinančios pirminės energijos šildymui, vėsinimui ir apšvietimui negu C klasės pastate. Atitinkamai A+ klasės pastate suvartojama apie 3,6 karto, o A++ – 27 kartus mažiau neatsinaujinančios pirminės energijos negu C klasės pastate. Neatsinaujinančios pirminės energijos sąnaudos karštam buitiniam vandeniui ruošti A klasės pastate 1,14 karto, A+ – 1,31 karto, A++ – 8,3 karto mažesnės už šios energijos sąnaudas C klasės pastate.

Gyvenamųjų namų statybos mastai Lietuvoje

2009-2011 metais išduoti statybą leidžiantys dokumentai gyvenamųjų pastatų statybai:

Metai	Statybą leidžiančių dokumentų skaičius, vnt.
2011	4824
2010	5876
2009	5994

Iš jų vieno ir dviejų butų gyvenamųjų pastatų statybai išduoti statybą leidžiantys dokumentai:

Metai	Statybą leidžiančių dokumentų skaičius, vnt.
2011	4734
2010	5764
2009	5938

Iš jų trijų ir daugiau butų gyvenamųjų pastatų (daugiabučių namų) statybai išduoti statybą leidžiantys dokumentai:

Metai	Statybą leidžiančių dokumentų skaičius, vnt.
2011	90
2010	112
2009	56

Per 2009-2011 metus leistas statyti gyvenamųjų pastatų skaičius pagal statybą leidžiančius dokumentus:

Metai	Leistas statyti gyvenamųjų pastatų skaičius, vnt.
2011	4951
2010	5961
2009	6021

Iš jų leista statyti vieno ir dviejų butų gyvenamųjų pastatų:

Metai	Leistas statyti gyvenamųjų pastatų skaičius, vnt.
2011	4854
2010	5848
2009	5964

Iš jų leista statyti trijų ir daugiau butų gyvenamųjų pastatų:

Metai	Leistas statyti gyvenamųjų pastatų skaičius, vnt.
2011	86
2010	106
2009	56

Per 2009-2011 metus leistas statyti butų naudingasis plotas pagal statybą leidžiančius dokumentus:

Metai	Leistas statyti butų naudingasis plotas tūkst. m ²
2011	948,2
2010	1107,7
2009	1077,1

Iš jų leistas statyti butų naudingasis plotas vieno ir dviejų butų gyvenamuosiuose pastatuose:

Metai	Leistas statyti butų naudingasis plotas, tūkst. m ²
2011	800,6
2010	951,9
2009	979,1

Iš jų leistas statyti butų naudingasis plotas trijų ir daugiau butų gyvenamuosiuose pastatuose:

Metai	Leistas statyti butų naudingasis plotas, tūkst. m ²
2011	147,6
2010	155,8
2009	98,0

Per 2009-2011 metus leista statyti butų pagal statybą leidžiančius dokumentus:

Metai	Leistas statyti butų skaičius, vnt.
2011	7290
2010	8319
2009	7553

Iš jų leista statyti butų vieno ir dviejų butų gyvenamuosiuose pastatuose:

Metai	Leistas statyti butų skaičius, vnt.
2011	4854
2010	5848
2009	5964

Iš jų leista statyti butų trijų ir daugiau butų gyvenamuosiuose pastatuose:

Metai	Leistas statyti butų skaičius, vnt.
2011	2136
2010	2118
2009	1321

Informacija apie politiką, finansines ar kitas priemones, kurios patvirtintos norint padidinti beveik nulinės energijos pastatų kiekį

(Išskaitant informaciją apie nacionalines priemones ir reikalavimus, susijusius su atsinaujinančių išteklių energijos naudojimu naujuose pastatuose ir kapitališkai renovuojamuose pastatuose, nustatytus Direktyvos 2009/28/EB 13 straipsnio 4 dalies, 6 ir 7 straipsnių taikymo srityje)

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatyta, kad:

– Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos rengia ir įgyvendina priemones, didinančias visų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą pastatuose ir gerokai didinančias energijos vartojimo efektyvumą, susijusias su energijos bendrąja gamyba ir energijos beveik nevartojančiais pastatais.

– Nuo 2014 m. gruodžio 31 d. nauji pastatai ir esami pastatai, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, turi atitikti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo reikalavimus. Atitiktis šiems reikalavimams gali būti užtikrinama naudojant centralizuotai tiekiamą šilumos ir vėsumos energiją, kurios gamybai naudojama didelė atsinaujinančių energijos išteklių dalis.

– Nuo 2012 m. sausio 1 d. valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių nauji pastatai ir esami pastatai, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, turi atitikti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo reikalavimus.

– Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato šio straipsnio aukščiau nurodytus reikalavimus ir jų įgyvendinimo kontrolės tvarką.

– Vyriausybė ar jos įgaliota institucija parengia ir patvirtina finansinės paramos schemas energijos beveik nevartojančių pastatų statybai remti.

– Savivaldybės atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo pastatuose didinimo priemones įtraukia į savo atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planus.

– Vyriausybė ar jos įgaliota institucija parengia ir patvirtina stogų panaudojimo energijos gamybai iš saulės šilumos energijos ir saulės šviesos energijos programą.

Energijos efektyvumo veikslių I ir II planai ir jų tikslai

Veikslių planuose pateikta esamos energijos vartojimo situacijos apžvalga, įvertintas energijos taupymo potencialas, nustatyti nacionaliniai energijos taupymo rodikliai, pateiktas jų skaičiavimo aprašymas ir strategija, kaip planuojama šiuos rodiklius pasiekti.

Priemonės tikslas – nurodyti nuo 1995 m. įgyvendintas (ir dar turinčias poveikį energijos taupymui) ir įgyvendinamas priemones, bei nustatyti priemones, kurių ketinama imtis, siekiant didinti energijos galutinio vartojimo efektyvumą ir kurios turi užtikrinti, kad bus pasiekti nacionaliniai energijos taupymo rodikliai 2008 – 2016 m.

Antrasis energijos efektyvumo veikslių planas (toliau – Veikslių planas) parengtas vadovaujantis 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų, panaikinančios Tarybos direktyvą 93/76/EEB (toliau – direktyva 2006/32/EB), 14 straipsnio 2 dalies nuostatomis.

Pagrindinis Veikslių plano tikslas – aprašyti nacionalinio tarpinio 2010 m. energijos taupymo rodiklio pasiekimo rezultatus. Veikslių plane pateikiama esama energijos suvartojimo apžvalga, aprašomos naujai patvirtintos ir planuojamos patvirtinti energijos vartojimo efektyvumo priemonės siekiant didinti energijos galutinio vartojimo efektyvumą, ir kurios turi užtikrinti, kad bus pasiektas nacionalinis energijos taupymo rodiklis 2016 m.

Pirmajame energijos efektyvumo veikslių plane nustatytas nacionalinis energijos taupymo rodiklis devynerių (2008–2016) metų laikotarpiui apskaičiuotas pagal direktyvos 2006/32/EB I priedo reikalavimus lygus 9 %, palygintį su 2001–2005 m. galutinės energijos suvartojimo vidurkiu. Tai atitinka 3797 GWh. Tarpinis energijos taupymo rodiklis trijų (2008–2010) metų laikotarpiui lygus 1,5 % galutinės energijos suvartojimo vidurkiu 2001–2005 m. ir atitinka 628 GWh.

2010 m. sutaupyta galutinės energijos kiekis sudaro 780 GWh ir atitinka 1,8 % pagal direktyvos 2006/32/EB taikymo sritį nustatyto galutinės energijos suvartojimo vidurkiu 2001–2005 m. Sutaupyta kiekis apskaičiuotas „nuo atskiro prie bendro“ (*bottom-up*) metodu, įvertinant kiekvienos energijos vartojimo efektyvumą didinančios priemonės sutaupyta energijos kiekį. Dalies Veikslių plane aprašytų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupymai nepateikti, nes nėra galimybių jų poveikį išmatuoti kiekybiškai.

Didžiausią indėlį siekiant rodiklio 2010 m. turėjo „horizontalios priemonės“ – 76 % (590 GWh), paslaugų sektorius – 14 % (110 GWh), namų ūkių sektorius – 10 % (80 GWh). Įvertinus įgyvendintų, įgyvendinamų ir planuojamų įgyvendinti individualių energijos taupymo priemonių poveikį, 2008 – 2016 m. numatomas sutaupyti galutinės energijos kiekis sudaro 3962 GWh ir atitinka 9,4 % pagal direktyvos 2006/32/EB taikymo sritį nustatyto galutinės energijos suvartojimo

vidurkio 2001–2005 m. Numatyta, kad horizontalios priemonės sudarys 31 % (1240 GWh), energetikos sektorius – 19 % (740 GWh), pramonė apie 14 % (565 GWh), namų ūkiai – apie 14 % (558 GWh), transporto sektorius – 12 % (472 GWh), paslaugų sektorius – 9 % (374 GWh) nustatyto 2016 m. taupymo rodiklio.

Siekiant padidinti pastatų energinį naudingumą ir energijos beveik nevirtojančių pastatų skaičių pagal 2007-2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programą, Lietuvoje įgyvendinamos šios priemonės:

1. Priemonė „Daugiabučių namų atnaujinimas pirmiausia didinant jų energijos vartojimo efektyvumą“ padės įgyvendinti uždavinį sumažinti pagrindinių ir kitų šalies miestų gyvenimo aplinkos ir kokybės skirtumus, ypač daug dėmesio skirti būsto sąlygų pagerinimui probleminėse vietovėse įgyvendinimo.

Priemonės tikslas – atnaujinti daugiabučius namus, pirmiausia didinant jų energijos vartojimo efektyvumą lemiančias savybes.

2. Priemonė „JESSICA kontroliuojantysis fondas“ padės įgyvendinti uždavinį sumažinti energijos suvartojimą gyvenamuosiuose namuose, valstybinių aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų bendrabučiuose, skatins integruoto miestų vystymo veiklą.

Priemonės tikslas – pagerinti būsto sektoriaus energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų finansavimo sąlygas, skatinti būsto savininkus, valstybines aukštąsias mokyklas ir profesinio mokymo įstaigas atnaujinti (modernizuoti) gyvenamuosius namus ir bendrabučius, siekiant pagerinti jų energines savybes ir gyvenamąją aplinką, skatinti savivaldybėse integruoto miesto vystymo veiklos plėtrą.

3. Priemonė „Daugiabučių namų modernizavimo skatinimas“ padės įgyvendinti uždavinį sumažinti energijos sąnaudas daugiabučių namų šildymui ir CO₂ išmetimo į atmosferą mažinimui, pagerins būsto savininkų gyvenimo sąlygas.

Priemonės tikslas – skatinti daugiabučių namų butų savininkus modernizuoti namus, kuriuose energija vartojama neefektyviai.

4. Priemonė „Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu lygiu“ padės įgyvendinti uždavinį padidinti energijos gamybos ir vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančių energijos išteklių vartojimą – įgyvendinimo.

Priemonės tikslas – mažinti pastatuose suvartojamą energijos kiekį.

5. Priemonė „Viešosios paskirties pastatų renovavimas regioniniu lygiu“ padės įgyvendinti uždavinį padidinti energijos gamybos ir vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančių energijos išteklių vartojimą – įgyvendinimo.

Priemonės tikslas – mažinti pastatuose suvartojamą energiją.

6. Priemonė „Viešosios paskirties pastatų renovavimo projektai, atitinkantys Lietuvos 2004-2006 metų bendrojo programavimo dokumento 1.2 priemonės „Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas“ naudos ir kokybės vertinimo kriterijus“ padės įgyvendinti uždavinį padidinti energijos gamybos ir vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančių energijos išteklių vartojimą įgyvendinimo.

Priemonės tikslas – mažinti pastatuose suvartojamą energiją.

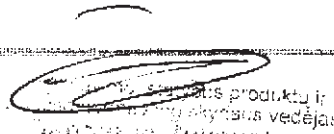
7. Siekiama modernizuoti daugumą gyvenamųjų namų, pastatytų pagal statybos leidimus, išduotus iki 1993 metų, šiluminės energijos sąnaudas sumažinti iki 30 procentų, palyginti su šiluminės energijos sąnaudomis prieš namo atnaujinimą (modernizavimą), apie 400 tūkst. tonų per metus sumažinti išmetamo į atmosferą anglies dioksido.

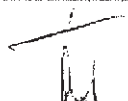
Priemonės tikslas – skatinti daugiabučių namų butų savininkus atnaujinti (modernizuoti) daugiabučius namus siekiant geresnės gyvenimo kokybės ir racionalaus energinių išteklių naudojimo.

Pastaba: Programą numatoma tęsti nauju 2014-2020 m. finansiniu periodu.

8. Klimato kaitos specialiosios programos lėšų panaudojimas sudarys sąlygas mažinti energijos suvartojimą ir didinti gamybos efektyvumą: gyvenamųjų namų ir visuomeninės paskirties pastatų modernizavimas; visuomeninės paskirties pastatų atnaujinimas (modernizavimas) sumažinant energijos suvartojimą, fizinių ir privačių juridinių asmenų vieno ar dviejų butų gyvenamųjų namų atnaujinimas (modernizavimas) pasiekiant pastato energetinio naudingumo C klasę ir sumažinant energijos suvartojimą ne mažiau kaip 20%; visuomeninės paskirties pasyvaus arba mažai energijos vartojančio pastato statyba arba visuomeninės paskirties pastatų atnaujinimas (modernizavimas) pasiekiant mažą arba pasyvų energijos suvartojimą.

Be to, šios lėšos skatins atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą, aplinkai palankių technologijų, tarp jų efektyvios energijos gamybos kogeneracijos būdu, diegimą: atsinaujinančių energijos šaltinių (saulės, vėjo, geoterminės energijos, biokuro ar kt.) panaudojimą visuomeninės paskirties pastatuose; atsinaujinančių energijos šaltinių (saulės, vėjo, biokuro, geoterminės energijos ar kt.) panaudojimą individualiuose gyvenamosios paskirties pastatuose.

 Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
 2012 09 11

 OS-11

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija